

NATIONALPARK
KONGERNES NORDSJÆLLAND

Referat for bestyrelsens 10. møde i perioden 2022-2026

Tid og sted: tirsdag d. 30. april 2024 kl. 16.30 i Møllesalen, Esrum Kloster & Møllegaard, Klostergade 12, 3230 Græsted

Tilstede:

Per Kølster
Anders Gerner Frost
Annette Sørensen
Birgitte Bergman
Carl Holten-Andersen
Erik Helmer Pedersen
Mie Stattau
Poul Erik Pedersen
Søren Mark Jensen
Søren Oldenburg
Louise Lind Roum
Mads Vergo
Kirsten Jensen
Kaare Larsen
Jette Haugaard

Afbud:

Sekretariatet:

Mia Brædstrup-Holm
Anders Kring Mortensen
Lars Rudfeld
Cæcilie Olsson
Linnea Molbech Sabri (referent).

Tidspunkt	Min	Nr.	Dagsordenspunkt	Handling	Bilag	Ansvar
1630	5	1	Godkendelse af dagsorden	Beslutning		PK
1635	15	2	Formandens orientering	Orientering		PK
1650	10	3	Regnskab 2023	Orientering		MB
1700	15	4	Udgiftsopfølgning og fremdriftsrapport	Orientering		MB
1715	15	5	Nationalparkpulje 2024 og 2025	Beslutning		PEP/MB
1730	20	6	Strategisk udviklingsplan for partnerskabsprogrammet 2024-2026	Beslutning		EH/AK
1750	20	7	Mere naturgræsning til fremme af biodiversiteten i Nordsjælland – et pilotprojekt	Beslutning		LR
1810	20	8	Etablering af venneforening – på vej mod en frivilligstrategi	Beslutning		CO
1830	15	9	Besøgscenter for Nationalpark Kongernes Nordsjælland – proces for involvering	Beslutning		PK
1845	5	10	Årsplan for bestyrelsen	Orientering		PK
1850	5	11	Evt.	Orientering		PK
1855	5	12	Godkendelse af referat på mødet	Beslutning		PK
1900	5		Bestyrelsens egen tid	Drøftelse		Alle

1. Godkendelse af dagsorden

Bestyrelsen godkendte dagsordenen.

2. Formandens orientering

Bestyrelsen tog formandens orientering til efterretning.

3. Regnskab 2023

Indledning

Sekretariatschefen orienterer bestyrelsen om det økonomiske resultat for 2023.

Indstilling

1. At bestyrelsen tager regnskab 2023 til efterretning.

Bilag 01 Årsrapport 2023 NPKN

Sagsfremstilling

Nationalparkfonden har d. 26. februar 2024 afleveret fondens bidrag til Naturstyrelsens årsrapport 2023 (bilag 01) - heri indgår fondens økonomiske resultat for 2023.

Økonomisk resultat/regnskab

I 2023 havde fonden udgifter for 8.719.003 kr. og samlede indtægter på 9.555.890 kr., herunder vores finanslovsbevilling på 9,5 mio. kr. (inkl. konsulentbesparelse på 100 t.kr.). Dette gav et samlet resultat på 836.887 kr., som opsparingen opskrives med. Fondens opsparing lyder på 10,7 mio. kr. pr. 1. januar 2024.

Udgiftsopfølgning UO3 pr. 31.07.2023 angav en samlet prognose på 11.781.010 kr., og derved er forbruget en del mindre end forventet. Ved seneste prognose var vi kun godt halvvejs igennem året, og den indebar derfor en stor usikkerhed. Vi fik ikke realiseret udgifter som forventet, men en del aktiviteter blev igangsat og realiseres i stedet i 2024. Disse aktiviteter er overført fra budget 2023 til budget 2024 og udgør i alt 1.510.000 kr. Fordeling af forbruget på de seks indsatsområder (natur, kulturhistorie, friluftsliv, geologi & landskab, formidling/undervisning/forskning samt lokalsamfund/erhverv/turisme) følger dog i store træk prognosen fra juli 2023.

NATIONALPARK KONGERNES NORDSJÆLLAND	RREGNSKAB 2023				REGNSKAB 2022				PROGNOSE UO3 2023			
	Løn	Øvrige	I alt		Løn	Øvrige	I alt		Løn	Øvrige	I alt	
Ledelse og administration i alt	1.180.450	1.106.004	2.286.453		1.351.969	956.751	2.308.719		1.159.780	1.072.250	2.232.030	
Natur	489.092	1.525.653	2.014.745	31%	519.937	1.887.913	2.407.849	33%	472.643	2.977.250	3.449.893	36%
Kulturhistorie	273.691	616.189	889.880	14%	274.605	503.786	778.392	11%	371.825	1.025.000	1.396.825	15%
Friluftsliv	202.789	194.035	396.824	6%	137.316	676.451	813.766	11%	259.539	357.000	616.539	6%
Geologi og Landskab	86.487	176.012	262.499	4%	77.973	379.776	457.750	6%	98.603	420.000	518.603	5%
Formidling, undervisning og forskning	1.062.779	834.280	1.897.059	29%	852.522	826.951	1.679.472	23%	1.124.161	1.215.000	2.339.161	24%
Lokalsamfund, erhverv og turisme	291.317	657.351	948.668	15%	299.378	845.043	1.144.421	16%	374.865	814.000	1.188.865	12%
Udvidelse af nationalparken	22.874	0	22.874	0%	5.391	0	5.391	0%	39.094	0	39.094	0%
Projekter i alt	2.429.029	4.003.520	6.432.549	100%	2.167.121	5.119.920	7.287.041	100%	2.740.730	6.808.250	9.548.980	100%
Udgifter total	3.609.479	5.109.524	8.719.003		3.519.089	6.076.671	9.595.761		3.900.510	7.880.500	11.781.010	

Bevilling	9.500.000
Indtægter formidling	47.565
Indtægter eksternt finansierede	8.325
Opsparing pr. 31-12-2023	9.904.089
Opsparing ultimo året	10.740.976

Bemærkninger:

Prognosen er et estimat for hele året og er baseret på realiseret forbrug for perioden.

Regnskab 2023 er 877 t.kr. lavere end regnskab 2022 hvilket primært kan relateres til flere anlægsudgifter og en større nationalparkpulje i 2022.

Beslutning

1. Bestyrelsen tog regnskabet til efterretning.

4. Udgiftsopfølgning og fremdriftsrapport

Indledning

Sekretariatschefen orienterer bestyrelsen om økonomi, herunder fremdrift på projekter samt på sekretariatets øvrige aktiviteter.

Indstilling

1. At bestyrelsen tager økonomiopfølgningen til efterretning.
2. At bestyrelsen tager ledelsesberetningen, herunder rapporten om projekt- og aktivitetsstatus, til efterretning.

Bilag 02 Årsbudgetter opdateret efter UO1 2024 prognose

Bilag 03 Projekt- og aktivitetsstatus 2024-UO1 2024

Sagsfremstilling

Udgiftsopfølgning

Nationalparkfonden har i årets første 2 måneder brugt 990.135. kr. ud af et grundbudget på 13,3 mio. kr.

NATIONALPARK KONGERNES NORDSJÆLLAND	REALISERET FORBRUG 01-01-2024 - 29-02-2024				GRUNDBUDGET (GB) 2024				PROGNOSE UO1 2024		
	Løn	Øvrige	I alt		Løn	Øvrige	I alt		Løn	Øvrige	I alt
Ledelse og administration i alt	298.115	17.522	315.637		1.260.032	1.072.347	2.332.379		1.329.965	1.037.587	2.367.553
Natur	101.117	74.698	175.816	26%	411.306	2.350.000	2.761.306	25%	440.272	3.547.000	3.987.272
Kulturhistorie	43.221	0	43.221	6%	330.786	990.000	1.320.786	12%	351.762	1.040.000	1.391.762
Friluftsliv	40.137	0	40.137	6%	167.569	613.000	780.569	7%	208.688	729.000	937.688
Geologi og Landskab	19.609	48.150	67.759	10%	84.873	1.050.000	1.134.873	10%	93.600	1.070.000	1.163.600
Formidling, undervisning og forskning	201.810	4.146	205.956	31%	1.347.081	2.170.000	3.517.081	32%	1.557.640	2.260.000	3.817.640
Lokalsamfund, erhverv og turisme	91.064	50.084	141.147	21%	454.830	824.000	1.278.830	12%	472.509	824.000	1.296.509
Udvidelse af NP og nye projekter	462	0	462	0%	43.524	100.000	143.524	1%	45.565	145.000	190.565
Projekter i alt	497.419	177.078	674.498	100%	2.839.968	8.097.000	10.936.968	100%	3.170.035	9.615.000	12.785.035
Udgifter total	795.535	194.600	990.135		4.100.000	9.169.347	13.269.347		4.500.000	10.652.587	15.152.588
Bevilling							8.900.000				8.900.000
Ekstern finansiering							343.000				343.000
Opsparing pr. 31-12-2023							10.740.976				10.740.976
Forventet opsparing ultimo året							6.714.629				4.831.388

Bemærkninger:

Prognosen er et estimat for hele året og er baseret på realiseret forbrug.

Prognosen, som er nuværende estimat for årets udgifter, er justeret og lyder på i alt 15.152.588 kr., og indrapporteres til Naturstyrelsen ultimo april. Prognosen indeholder overført budget 2023 for i alt 1,5 mio. kr., samt korrektioner ift. forventet forbrug 2024. Lønprognosen er opskrevet med 400 t.kr. og lyder nu på 4,5 mio. kr. De 300 t.kr. skyldes OK2024 forhandlingerne, som nationalparken selv skal finansiere.

Ved realisering af nuværende prognose vil der blive forbrugt 5,9 mio. kr. af opsparingen, hvilket vil resultere i en opsparing på 4,8 mio. kr. ved årets udgang. Heraf er 3 mio. kr. reserveret til medfinansiering af hhv. Besøgscenter (2 mio. kr.), Esrum Å (0,5 mio. kr.) samt Gurre (0,5 mio. kr.).

Årsbudgetterne er opdateret efter seneste prognose og fremgår af bilag 02.

Beslutning

1. Bestyrelsen tog økonomiopfølgningen til efterretning.
2. Bestyrelsen tog ledelsesberetningen, herunder rapporten om projekt- og aktivitetsstatus, til efterretning.

5. Nationalparkpulje 2024 og 2025

Indledning

Ansøgningsrunde 2024 er afsluttet og bestyrelsen orienteres om indkomne ansøgninger og endeligt resultat af tilsagn og afslag. Samtidig ønskes budget for nationalparkpulje 2025 besluttet, så forberedelserne af ny runde kan klargøres. Puljeudvalget har foreslået, at der laves både et fysisk dialogmøde samt et online informationsmøde ifm. ansøgningsrunde 2025.

Indstilling

1. At bestyrelsen tager orienteringen af resultatet af ansøgningsrunde for nationalparkpuljen 2024 til efterretning.
2. At bestyrelsen lader puljeudvalgets forslag om en nationalparkpulje for 2025 på 600.000 kr. indgå i oplæg til arbejdsprogram for 2025.
3. At bestyrelsen beslutter, at der ifm. ansøgningsrunde 2025 skal afholdes et fysisk dialogmøde og eventuelt et supplerende online informationsmøde.

Bilag 04 Liste med resultat af ansøgningsrunde 2024

Bilag 05 Placering af 2022, 2023 og 2024 puljeprojekter

Sagsfremstilling

Puljen er i 2024 fastsat til 500.000 kr., og der var ansøgningsfrist søndag d. 18. februar 2024. Nationalparken modtog 22 ansøgninger, og der er i alt søgt om støtte for 1,6 mio. kr.

Sekretariatet har forhåndsbehandlet alle ansøgninger, og i gennemgangen er det vurderet, hvorvidt de lever op til nationalparkpuljens retningslinjer, støtter op om nationalparkens formål og målsætning, samt generel lovgivning.

Der var møde i puljeudvalget d. 19. marts 2024, hvor puljeudvalget besluttede, hvilke projekter der indstilles til tilsagn om støtte. Bestyrelsesformand og sekretariatschef tiltrådte puljeudvalgets indstilling d. 8. april. I alt tildeles tilsagn til 8 projekter for samlet 490.775 kr. Liste med resultatet findes i bilag 04, og oversigt med geografisk placering af puljeprojekter 2022-2024 findes i bilag 05.

Tilsagns- og afslagsbrevene sendes efter planen senest primo maj. Ifølge retningslinjerne, skal de projekter, der modtager tilsagn, gennemføres inden for to år.

På puljeudvalgsmødet blev det besluttet at foreslå et budget for nationalparkpuljen i 2025 på 600.000 kr., da der ses mange gode ansøgninger, og der er potentiale for at uddele flere midler end i år, såfremt budgetrammen forhøjes.

Samtidigt har puljeudvalget foreslået, at der bør være følgende aktiviteter ifm. nationalparkpulje 2025:

- A) Dialogmøde, som skal afholdes som fysisk møde. Mødet skal faciliteres af puljeudvalget med bistand fra sekretariatet. Bestyrelsesformanden kan med fordel deltage. Mødet skal være med til at motivere ansøgere til den gode ansøgning. Der ønskes oplæg fra 2-3 tidligere tilskudsmodtagere. Mødet er indtil videre fastlagt til tirsdag d. 5. november 2024.
- B) Infomøde, som kan afholdes online. Mødet skal faciliteres af sekretariat med deltagelse af formanden for puljeudvalget.

Forud for dialogmødet vil udvalget gerne mødes og drøfte, hvad der kan gøres for at sprede budskabet om puljen, herunder særlige indsatser for at løfte de områder, der ikke har været stærkt repræsenteret i ansøgningsfeltet i år og tidligere år.

Beslutning

1. Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning.
2. Bestyrelsen tiltrådte indstillingen.
3. Bestyrelsen tiltrådte indstillingen.

6. Strategisk udviklingsplan for partnerskabsprogrammet 2024-2026

Indledning

Den eksterne evaluering af nationalparkens partnerskabsprogram er afsluttet. Evalueringen er blevet drøftet af partnerudvalget¹, der er kommet med en række anbefalinger.

På baggrund af evalueringen og partnerudvalgets anbefalinger har sekretariatet udarbejdet en strategisk udviklingsplan, der skal sætte retning for arbejdet med partnerne i perioden 2024-2026.

Indstilling

1. At bestyrelsen drøfter og godkender den strategiske udviklingsplan for partnerskabsprogrammet 2024-2026.

Bilag 06 Evalueringsrapport partnerskaber (til orientering)

Bilag 07 Grundlaget for udvikling af partnerskabsprogrammet

Bilag 08 Strategisk udvikling af partnerskabsprogrammet 2024-2026

Sagsfremstilling

Der er i efteråret 2023 – vinter 2024 gennemført en ekstern evaluering af nationalparkens partnerskabsprogram. Evalueringen baserer sig på en spørgeskemaundersøgelse sendt ud til nationalparkens godt 70 partnere (hvoraf ca. 50 har besvaret spørgeskemaet), samt interviews med partnerudvalget og yderligere 5 medlemmer af nationalparkrådet.

Resultaterne er sammenfattet i en rapport (se bilag 06 til orientering), der bl.a. peger på en række potentialer for udviklingen af partnerskabsprogrammet, herunder forslag til hvordan kommunikation, kendskab og samarbejder styrkes.

Evalueringsarbejdet er blevet gennemført med rådgivning fra nationalparkens partnerudvalg. Udvalget er med udgangspunkt i evalueringsrapporten kommet med en række anbefalinger til udviklingen af partnerskabsprogrammet.

Sekretariatet har i forlængelse heraf vurderet, hvordan aktiviteter mv. kan løftes. I denne vurdering har sekretariatet haft følgende fokuspunkter:

- Ressourcebehov, ift. hvordan aktiviteterne kan løftes af sekretariatet og/eller eksterne.
- Samarbejdspotentialer, så partnerskabsprogrammet udvikles sammen med andre relevante aktører f.eks. VisitNordsjælland, Erhvervshus Hovedstaden og ikke mindst partnerne.
- Koordinering med andre projekter og indsatser, så partnerskabsprogrammet bidrager til at opfylde flere af nationalparkens formål, f.eks. arbejdet med frivillige og diverse formidlingsopgaver.

¹ Partnerudvalget består af Erik Helmer (formand), Jette Haugaard (bestyrelsen), Sally Schlichting (rådet), Henny Green (rådet) og Peter Plant (rådet).

I bilag 07 *Grundlaget for udvikling af partnerskabsprogrammet* er det beskrevet, bl.a. hvordan nationalparkens bekendtgørelse, Nationalparkplanen og bestyrelsens strategi danner udgangspunkt for den strategiske udvikling af partnerskabsprogrammet.

Med udgangspunkt i evalueringsrapporten, partnerudvalgets anbefalinger og sekretariatets vurderinger er der udarbejdet en *strategisk udvikling af partnerskabsprogrammet 2024-2026*, se bilag 08.

Sekretariatet anbefaler, at bestyrelsen godkender den fremlagte strategiske udviklingsplan med faldne bemærkninger. Efter vedtagelsen af udviklingsplanen vil sekretariatet med involvering af partnerudvalget, nationalparkrådet og samarbejdspartnere i øvrigt løbende igangsætte aktiviteter mv., der bidrager til at opfylde resultater og den strategiske effekt.

Beslutning

1. Bestyrelsen tiltrådte indstillingen med faldne bemærkninger.

7. Mere naturgræsning til fremme af biodiversiteten i Nordsjælland – et pilotprojekt

Indledning

Nationalparken fik i 2023 udarbejdet en rapport om status og perspektiver for mere naturgræsning i Nordsjælland til fremme af biodiversitet. Rapporten bekræfter behovet for flere græssende dyr og afdækker barrierer herfor. Sekretariatet har på den baggrund arbejdet videre med oplæg til et pilotprojekt, som skal afprøve mulighederne for at styrke naturen med mere græsning på naturarealer. Projektet kræver ekstern finansiering.

Indstilling

1. At bestyrelsen godkender, at sekretariatet – med økonomisk støtte fra nationalparkens kommuner - går videre med en ansøgning til 15. juni Fonden om et 3-årigt pilotprojekt med henblik på at styrke afgræsning af især mindre naturområder i Nordsjælland.
2. At bestyrelsen godkender, at nationalparken afsætter i alt 300.000 kr. i medfinansiering til projektet i den 3-årige periode.

Bilag 09 Projektbeskrivelse naturgræsning

Sagsfremstilling

Mange mindre naturområder i Nordsjælland gror til eller er omfattet af uhensigtsmæssig forvaltning. Arter og naturtyper knyttet til lysåben natur er under pres. En forudsætning for at vende udviklingen for bedre biodiversitet er at få flere græssende dyr ud i områderne. Det vil samtidig gøre landskabet mere levende, og få det til at fremstå skarpere.

Nationalparkens rapport [Naturgræsning i Nordsjælland – status og perspektiver](#) peger på en række udfordringer for at øge mulighederne for mere naturgræsning: få og spredte besætninger, for små og for spredte naturarealer, transport, tilsyn mm. Rapporten peger samtidig på en stor velvilje hos private lodsejere i nationalparken til at lægge både arealer og dyr til naturpleje.

Udfordringerne kalder på en systematisk koordination mellem ejere af husdyr og naturarealer, rådgivning om græsningstryk og tilskudsordninger mm. Udfordringerne gælder i hele landet, og er oplagte at tage op i et projekt i større skala. Sekretariatet har derfor i samarbejde med Agrovi, som udarbejdede rapporten, udviklet en projektbeskrivelse af et 3-årigt pilotprojekt med fokus på at afdække potentialer i Nordsjælland

med vægt på at facilitere og koordinere, lave opsøgende virksomhed, rådgive og informere (se bilag 09). Projektet forudsætter, at der ansættes en projektleder. Håbet er, at aktiviteten kan forankres i Nordsjælland til en permanent funktion, der kan understøtte naturplejen i Nordsjælland.

Projektets resultater vil være, at der er opbygget en ordning, som koordinerer, fremmer og optimerer naturgræsning i Nordsjælland for at understøtte biodiversiteten. Ordningen skal bidrage til at omsætte lodsejeres ønsker om at bidrage aktivt til at imødegå biodiversitetskrisen. En sådan ordning kan understøtte grundlaget og tilgængeligheden for naturpleje som driftsgren for dyreholdere. Det er en kendt og mulig afledt virkning af brugen af dyrene til naturpleje at optimere kødproduktionen eller at udvikle produkter som "naturplejekød". Denne håndtering sker i andet regi, og er ikke fokus i dette projekt.

Sekretariatet har været i dialog med 15. juni Fonden, som har vist stor interesse, især hvis projektet udføres i tæt samarbejde med alle aktører (lodsejere, dyreholdere og myndigheder), og hvis projektet som forventet kan udbredes ud over Nordsjælland. Sekretariatet anbefaler på den baggrund, at nationalparken går videre med en fondsansøgning.

Sekretariatet har i den anledning talt med nationalparkens kommuner, som alle har udfordringerne med at finde dyr til naturpleje tæt inde på livet. Naturafdelingerne i Gribskov, Halsnæs og Helsingør kommuner har allerede givet tilsagn om at ville støtte projektet med hver 100.000 kr. Fredensborg kommune afventer politisk behandling af indstilling fra forvaltningen om at afsætte samme beløb (afklares d. 7. maj 2024).

Sekretariatet foreslår, at nationalparken bidrager til medfinansiering med 100.000 kr. pr. år i projektperioden.

Beslutning

1. Bestyrelsen tiltrådte indstillingen med faldne bemærkninger, herunder hensyn til sammenhæng i nationalparken, overvejelser omkring helårsgræsning, reaktioner på græsningsprojekter, samt inddragelse af private lodsejere og at tydeliggøre projektets relevans for nationalparken. Projektet skal bidrage til at øge græsningskapaciteten.
2. Bestyrelsen tiltrådte indstillingen.

8. Etablering af venneforening – på vej mod en frivilligstrategi

Indledning

På bestyrelsesmødet d. 1. februar 2024 besluttede bestyrelsen at nedsætte en arbejdsgruppe, som i samarbejde med sekretariatet fik til opgave at uddybe og konkretisere et oplæg til en samlet frivilligstrategi. I perioden d. 8. marts til d. 19. marts er der blevet afholdt to arbejdsgruppemøder, hvor sekretariatet og arbejdsgruppen har drøftet det nuværende og fremtidige arbejde med frivillighed og foreningsliv i Nationalpark Kongernes Nordsjælland. I arbejdsgruppen har der indgået repræsentanter for nationalparkrådet, partnere, kommuner, naturstyrelsen og Venneforeningen for Jagt & Skovbrug. For en oversigt over nuværende indsats, hvor nationalparken involverer frivillige, henvises til sag 4 på bestyrelsesmødet 1. februar 2024.

Indstilling

1. At bestyrelsen tager arbejdsgruppens pointer om frivillighed til efterretning.
2. At bestyrelsen beslutter at støtte op om etableringen af en venneforening for Nationalpark Kongernes Nordsjælland.
3. At bestyrelsen godkender, at udgifter i forbindelse med opstart af foreningen afholdes inden for rammen af arbejdsprogrammet for 2024.

Sagsfremstilling

Gennem to møder har sekretariatet og arbejdsgruppen bidraget med erfaringer med frivillighed og drøftet formatet og udviklingspotentialet for frivillighed i nationalparkregi (se opsamling af pointer i bilag 10 og 11). Det står tydeligt efter disse møder, at der er mange måder at udtrykke sin opbakning og følgeskab til nationalparkens virke, og arbejdsgruppen har forholdt sig undersøgende til, hvordan nationalparken bedst muligt kan understøtte dette engagement.

Dette er blandt andet sket gennem spørgsmålet om, hvordan nationalparken kan støtte op om det nuværende foreningsliv gennem opbakning, involvering og synliggørelse, samt spørgsmålet om, hvordan man som enkeltindivid kan vise sin støtte til nationalparkens formål. Det er i den sammenhæng vurderet, at sekretariatet ikke i sin nuværende form har ressourcer til at mobilisere og koordinere en endnu større gruppe af individuelle frivillige, men sekretariatet kan understøtte og involvere frivillige gennem en foreningsstruktur og foreningsindsatser som opfylder nationalparkens formål.

Det er på den baggrund arbejdsgruppens anbefaling, at etablering af en venneforening kan blive et centralt omdrejningspunkt for mobilisering af frivillige i nationalparken, som en første trædesten til en større indsats omkring frivillighed.

Det skal være nemt at være frivillig i nationalparken. Organiseringen af og forskellige typer af frivilliges indsatser har derfor også været et gennemgående tema i drøftelserne. Det er blevet foreslået, at der i en fremtidig frivilligstrategi med fordel kan udarbejdes en oversigt, som kategoriserer de forskellige muligheder for at byde ind og byde sig til med frivillige aktiviteter. Ved at kategorisere og synliggøre de mange forskellige muligheder, der er for at bakke op om nationalparkens formål gennem samarbejder, er tanken, at flere målgrupper får mulighed og blik for at bidrage efter tid og interesse.

Endeligt har arbejdsgruppen bidraget med forslag til aktiviteter til at styrke frivilligindsatsen de kommende tre år, se bilag 12. Disse indsatser vil blive taget med i sekretariatets overvejelser og oplæg til kommende arbejdsprogram omkring frivillighed og i det kommende arbejde med udvikling af en ny nationalparkplan.

Som led i en styrket frivilligindsats anbefaler sekretariatet, at bestyrelsen beslutter at støtte op om etableringen af en venneforening, som støtter op om nationalparkens formål. Sekretariatet vil i 2024 bistå med opstart af foreningen, som derefter agerer som selvstående forening, der samarbejder med nationalparken i relevante henseender. Udgifter til opstart af foreningen vil ske inden for rammen af arbejdsprogrammet for 2024.

Beslutning

1. Bestyrelsen tog arbejdsgruppens pointer til efterretning.
2. Bestyrelsen tiltrådte indstillingen.
3. Bestyrelsen tiltrådte indstillingen.

9. Besøgscenter for Nationalpark Kongernes Nordsjælland – proces for involvering

Indledning

Formålet med sagen er at informere og involvere nationalparkbestyrelsen og nationalparkrådet i det igangværende arbejde med at udvikle et besøgscenter for Nationalpark Kongernes Nordsjælland på Esum Kloster & Møllegård.

I indværende bestyrelsesperiode har de seneste behandlinger i sagen været på bestyrelsesmøderne d. 8. november 2023; "Rammeaftale med Esum Kloster & Møllegård", d. 12. juni 2023; "Nationalparkens

besøgscenter”, d. 13. marts 2023; ”Centralt nationalpark-besøgscenter” og d. 23. november 2022; ”Centralt nationalpark-besøgscenter”.

Indstilling

1. At bestyrelsen tager orienteringen til efterretning.
2. At bestyrelsen beder nationalparkrådet om hjælp til at kvalificere projektidéer og identificere kriterier for udvælgelse og prioritering af projektidéer til støtte for udvikling af det centrale besøgscenter fx nationalparkhus, benyttelse/beskyttelse af naturværdier etc.
3. At bestyrelsen inviterer til fælles workshop med bestyrelsen og nationalparkrådet i forlængelse af et afkortet bestyrelsesmøde den 3. juni 2024 kl. 18.00-19.30.

Bilag 13 Kvalificering af projektidéer for EKM-matriklen, NPKN

Bilag 14 Kvalificering af projektidéer for EKM-matriklen, øvrige samarbejdspartnere

Sagsfremstilling

Efter nogen tid med forventningsafstemning, indholds- og rammesætning er arbejdet med at udvikle det centrale besøgscenter for nationalparken gået ind i en mere konkret idéfase, hvor stedets lokale aktører Esrum Kloster & Møllegård (EKM), den socialøkonomiske virksomhed Kilden, Gribskov Kommune og nationalparksekretariatet har bidraget med projektidéer for områdets mangfoldige udviklingspotentiale (se nationalparkens projektidéer samt et uddrag af eksempler fra de øvrige samarbejdspartnere i bilag 13 og 14). Der er udarbejdet i alt 43 projekter, som skal indarbejdes i helhedsplanen. De 43 projekter placerer sig inden for følgende kategorier:

- Flow og tilgængelighed (7 projekter)
- Bygninger og større elementer i landskabet (17 projekter)
- Landskabet (14 projekter)
- Øvrige projekter (5 projekter)

Nationalparkens bidrag baserer sig i vidt omfang på de netop offentliggjorte rapporter ”Esrum Kloster og Esrum Å, statusrapport over arkæologiske fund fra Esrum” og ”Naturværdier omkring Esrum Kloster & Møllegård”. Idéfase udspringer af EKMs igangsætning af en helhedsplan for området med involvering af dets aktører, og dette arbejde er komplementært for udviklingen af besøgscentret for nationalparken.

Af samme årsag er Kildens bestyrelsesformand og direktør pr. 1. april 2024 indtrådt i styregruppen for besøgscentret, så alle fire ovennævnte parter nu er repræsenteret i det ledende og drivende udviklingsarbejde. På et mere operationelt plan er parterne også repræsenteret i en nyligt nedsat ledelsesgruppe. Dermed er alle parter med afgørende interesse i området ved Esrum Kloster & Møllegård nu samlet om bordet.

Styregruppen har på seneste møde d. 3. april 2024 besluttet at igangsætte arbejdet med at udarbejde en fælles, stedbunden grundfortælling (vision). Den narrative tilgang indgår som formidlingsgreb i relation til fonde, samarbejdspartnere og medarbejdere, samt for den tværorganisatoriske forandringsledelse, som er nødvendig for stedets videre udvikling.

Et andet skridt bliver at indhente ekstern støtte til udarbejdelse af forretningsmodel og projektorganisering ift. videreudvikling og realisering af de mange projekter, så vi sikrer en bæredygtig ansvarlighed omkring nuværende og fremtidige ressourcer.

Som næste trædesten ser styregruppen frem mod et forestående kvalificeringsarbejde og snarligt udvælgelsesarbejde blandt de mange projektidéer, hvilket kalder på metoder til beslutning og prioritering af betydning for områdets udvikling, anvendelse og forbindelse til resten af nationalparken. Der er identificeret overlap og gensidige afhængigheder mellem projektidéerne, fx aktiviteter og formidling i bygninger, og i

enkelte tilfælde, fx naturprojekter og friluftsfaciliteter, er de gensidigt udelukkende. I dette arbejde er det styregruppens ønske at engagere og involvere medlemmer af nationalparkbestyrelsen og nationalparkrådet til at kvalificere projektidéer og identificere kriterier, der kan understøtte nationalparkens formål, og som kan informere det videre arbejde.

Til at understøtte denne proces foreslår sekretariatet at invitere til fælles workshop med medlemmer af bestyrelsen og nationalparkrådet d. 3. juni i tidsrummet kl. 18.00-19.30, og som konsekvens heraf afkorte det ordinære bestyrelsesmøde d. 3. juni til tidsrummet kl. 16.30-18.00. På workshoppen vil de mange projektidéer blive præsenteret af bl.a. nationalparken, Kilden og EKM med mulighed for at drøfte både potentialer og dilemmaer, samt bidrage med yderligere perspektiver og idéer.

Beslutning

1. Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning med bemærkninger om, at "besøgscenter" er en arbejdstitel, ikke projektets endelige navn.
2. Bestyrelsen tiltrådte indstillingen.
3. Bestyrelsen tiltrådte indstillingen med bemærkninger om faciliteringen af mødet d. 3. juni.

10. Årsplan for bestyrelsen

Indledning

Sekretariatet fremlægger til orientering og løbende forventningsafstemning en dynamisk årsplan for kommende sager.

Indstilling

1. At bestyrelsen tager orienteringen til efterretning.

Bilag 15 Dynamisk årsplan 2024

Beslutning

1. Bestyrelsen tog orienteringen til efterretning.

11. Evt.

Annette Sørensen orienterede om inspirationsbesøg ved Nationalpark Mols Bjerge og Nationalpark Skjoldungernes Land.

12. Godkendelse af referat

Bestyrelsen godkendte referatet.